

Radikalleşme ile Mücadelede Yerel Yönetimlerin Rolü- Londra Örneği

Kaan Kılıç¹

ORCID: 0000-0002-7926-1662

Öz

Radikalleşme ile mücadelede farklı kurum ve aktörlerin katılımı, uzun soluklu bir mücadele stratejisinin başarıya ulaşması açısından önemlidir. Halk Sağlığı Modeli ile kademelendirilebilecek olan radikalleşme ile mücadele seçeneklerinde yerel yönetimler, icracı ve yardımcı unsurlar olarak görev yapabilmektedir. Buna göre birincil ve ikincil önlemede etkili olarak faydalana-
bilecek olan yerel yönetimler, geliştirecekleri sosyal projeler ile toplum arasında ötekileştirme, damgalama gibi radikalleşmeyi tetikleyen olumsuzlukları azaltabilecek ve sosyal uyumu arttı-
rabilecek kapasiteye sahiptir. Çalışmanın temel iddiası, radikalleşme ile mücadelenin birincil önleme seviyesinde yerel yönetimlerin icracı, uygulayıcı olarak etkili olabileceği ve ikincil ön-
leme seviyesinde tamamlayıcı, yardımcı unsur olarak görev alabileceğidir. Çalışmada bu iddiayı
test etmek amacıyla İngiltere örneği Londra ölçeğinde incelenecektir. İngiltere'nin radikal-
leşme ile mücadele yöntemleri, yayımlanan strateji belgelerinin analiz edilmesiyle ele alınacak
ve Londra örneği, uygulanmakta olan Şiddet İçeren Aşırıcılığa Karşı Koyma Programına yö-
nelik raporların eleştirel söylem analizi yöntemiyle incelenmesi ile açıklanmaya çalışılacaktır.
Ayrıca Londra genelinde Kanal programı ile ilgili sayısal verilerin yorumlanması ile yerel yö-
netimlerin rolü ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Radikalleşme, yerel yönetimler, Londra, halk sağlığı modeli, önleme

¹ Arş. Gör. Dr. Milli Savunma Üniversitesi, Atatürk Stratejik Araştırmalar ve Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstihbarat Çalışmaları Anabilim Dalı, E-posta: kaan.kilic@msu.edu.tr

idealkent ©

ISSN: 1307-9905 E-ISSN: 2602-2133

DOI: 10.31198/idealkent.1423826

Araştırma Makalesi / Research Article

Sayı Issue 44, Cilt Volume 16, Yıl Year 2024-2, 877 - 905

The Role of Local Governments in Countering Radicalization: The Case of London

Kaan Kılıç²

ORCID: 0000-0002-7926-1662

Abstract

The participation of different institutions and actors in countering radicalization is important for the success of a long-term challenging strategy. Local governments can serve as executive and auxiliary elements in countering radicalization options, which can be graded with the Public Health Model. Accordingly, local governments, which can effectively benefit from primary and secondary prevention, can reduce negativities that trigger radicalization such as marginalization and stigmatization among the society and increase social harmony with the social projects they will develop. The main claim of the study is that local governments can be effective as practitioners at the primary prevention level of countering radicalization and can serve as complementary and auxiliary elements at the secondary prevention level. To test this claim, the study will examine the UK example on a London scale. England's methods of countering radicalization will be discussed by analyzing published strategy documents, and the London example will be explained by examining the reports regarding the ongoing Countering Violent Extremism Program using critical discourse analysis. Also, the role of local governments will be discussed by interpreting the numerical data related to the Channel program across London.

Keywords: Radicalization, local governments, London, public health model, prevention

² Arş. Gör. Dr. Milli Savunma Üniversitesi, Atatürk Stratejik Araştırmalar ve Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstihbarat Çalışmaları Anabilim Dalı, E-posta: kaan.kilic@msu.edu.tr

Giriş

Radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılıkla mücadele, kavramların sahip olduğu muğlaklık ve tanımsal uzlaşmazlık nedeniyle başlı başına tartışmalı bir alandır. Pek çok ülke radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılığı terörle mücadele kapsamında, kolluk kuvvetleri ve güvenlik bürokrasisi ile aşmayı hedeflemektedir. Ancak yalnızca kolluğun uygulamakta olduğu caydırıcı tedbirler ile radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılığın üstesinden gelebilmek mümkün değildir. 11 Eylül Saldırılarına kadar terörle mücadele yasaları kapsamında ele alınan ilgili alan, Saldırıların akabinde daha geniş bir perspektifte değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Bireylerin ve grupların neden ve nasıl radikal akımlara kapıldığını, bu tesirin ne şekilde gerçekleştiğini anlamaya çalışan yeni anlayış ile kolluk haricindeki diğer aktörler de meseleye dâhil olmuştur. Radikalleşme ve aşırılığın yıkıcı etkilerine karşı toplumsal dayanıklılığın geliştirilmesi, sosyal uyumun kuvvetlendirilmesi ve radikalleşmenin etkilerini arttırmaya yönelik katalizör vazifesi gören ayrımcılık, dışlanma ve damgalama gibi unsurlar ile mücadelede yerel yönetimler önemli bir rol oynamaktadır.

Yerel yönetimler vasıtasıyla toplumda dezavantajlı konumda olan ve radikalleşmenin etkilerine karşı savunmasız durumda bulunan kişi ve gruplara yönelik kapsayıcı programlar geliştirilebilmektedir. Köklü bir yerel yönetim anlayışına sahip olan Birleşik Krallık özelinde bakılacak olursa, Birleşik Krallık'ın terörle mücadele yaklaşımı çok kapsamlı olmakla birlikte radikalleşme ve aşırıcılıkla mücadele hususları da hükümet tarafından yayımlanmakta olan Terörizmle Mücadele Stratejisi (Counter-Terrorism Strategy- CONTEST) belgelerinde ele alınmaktadır. Hükümetin farklı düzeylerinden kurumları içeren bu stratejide yerel yönetimlerin de önemli görevleri bulunmaktadır. CONTEST'in önleme stratejisi içerisinde toplumsal uyumun ve sosyal entegrasyonun sağlanmasına katkıda bulunan yerel yönetimler, okullar, dini kurumlar ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliğini teşvik etmektedir. Önleme stratejisinin en önemli unsurlarından birisi olan erken tanı ve müdahalenin yerine getirilmesinde önemli bir role sahip olan yerel yönetimler, bireylerin aşırılığa varan yollardan uzaklaştırılması için destek sağlamaktadır. Aşırıcılığın etkilerinin azaltılması ve aşırılığa varan kişilerin şiddete varan eylemleri uygulamasının önüne geçmek için kurumlar arası iletişim ve dayanışmaya önem veren strateji içerisinde yerel yönetimler, merkezi hükümet ile iletişimin

sağlanmasına ve ilgili vakalar hakkında gereken bilgilerin iletilmesine yardımcı olmaktadır. Kritik alt yapıların korunması ve kaçınılmaz olarak değerlendirilen bir saldırı sonrası yapılacak olan hazırlıklara öncülük edilmesi hususunda yine yerel yönetimlerin önemli katkıları bulunmaktadır.

Çalışmanın amacı, radikalleşme ve şiddete varan aşırıcılıkla mücadelede yerel yönetimlerin rolü ve işlevini İngiltere örneği üzerinden anlatmaktır. Çalışmanın temel iddiası, yerel yönetimlerin gerek radikalleşen ve aşırı uçlara yönelen bireylerin tespit edilmesinde gerekse de radikalleşmenin yıkıcı etkilerine karşı toplumsal direnç ve uyumun geliştirilmesinde önemli bir rol oynadığıdır. Çalışmada İngiltere örneği, Londra ölçeğinde incelenecektir. Çalışmanın ilk bölümünde, yerel yönetimlerin radikalleşme ile mücadele süreçlerine katılımıyla ilgili teorik çerçeve “Halk Sağlığı Modelini” açıklamak suretiyle çizilecektir. Çalışmanın ikinci bölümünde gelişmiş bir yerel yönetim anlayışı olan İngiltere’nin yerel yönetim yapısı kısaca açıklanacak akabinde aşırıcılıkla mücadelede İngiltere’nin izlemiş olduğu stratejiler, yayımlanan strateji belgelerinin incelenmesi ile yerel yönetimlerin dahilî çerçevesinde ele alınacaktır. Çalışmanın dördüncü bölümünde Londra örneği üzerinde durulacak ve Londra’daki sorumlu belediyelerin göstermiş olduğu çabalar ve somut faaliyetler üzerinden aşırıcılık ile mücadele stratejilerinde yerel yönetimlerin rolü anlaşıl-maya çalışılacaktır.

Yöntem

Çalışmada radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin rolü, Londra örneği üzerinden incelenmektedir. Çalışmanın kapsamı, Londra ile sınırlı tutulmuş ve İngiltere’deki diğer yerel yönetim bölgeleri çalışmaya dahil edilmemiştir. Bunun iki gerekçesi bulunmaktadır. İlk olarak Londra’nın yerel yönetim yapısının diğer yerel yönetim yapılarından ayrışması, ikinci olarak ise örneklemin daraltılması ile daha tutarlı sonuçlara varılabileceğinin düşünülmesidir.

Çalışmada ilk olarak radikalleşme ile mücadele konusu, sağlık, eğitim, refah çalışmaları gibi birçok alanda kullanılmakta olan “Halk Sağlığı Modelinin” önleyici yöntemi ışığında ele alınmıştır. Teorik çerçevesi Halk Sağlığı Modeli ile çizilen çalışmada, modelin radikalleşme ile mücadeleye uyarlanması ve modele yönelik eleştirilerin incelenmesi maksadıyla literatür taraması yöntemiyle belirli örnekler seçilmiştir. Bu kapsamda Weine

ve Eisenman'ın, Connor ve Flynn'in çalışmaları, modelin açıklanmasında temel kaynaklar olarak değerlendirilmiştir. Güçlü Şehirler Ağı (*Strong Cities Network*) ve Radikalleşme Farkındalık Ağı (*Radicalisation Awareness Network- RAN*) tarafından yayımlanan raporlar ve belgeler, belge analizi yöntemiyle ele alınmış ve modele yönelik pratik uygulamalar, yerel yönetimlerin radikalleşme ile mücadele süreçlerine müdahilliği hakkında değerlendirilmelerde bulunulmuştur.

Çalışmanın ikinci kısmında, radikalleşme ile mücadelede İngiliz yerel yönetim sisteminin rolünü açıklamak için evvela İngiltere'deki yerel yönetim yapısı, açık kaynaklardan derlenen bilgiler ve yerel yönetimler tarafından yayımlanan belgelerin analiz edilmesi suretiyle incelenmiştir. Anglosakson kültürünün raporlama konusundaki titizliği sayesinde ilgili kurumların internet sitelerinden elde edilen raporlar analiz edilmiştir.

Çalışmanın üçüncü kısmında aşırılıkla mücadelede İngiliz modeli, yayımlanan strateji belgelerinin belge analizi yöntemiyle değerlendirilmesiyle ele alınmıştır. Bu kapsamda ilk olarak Terörizmle Mücadele Strateji (*Counterterrorism Strategy- CONTEST*) belgeleri incelenmiş daha sonra radikalleşme ile mücadele kapsamında "savunmasız" olarak değerlendirilen kişilerin radikalleşme ile mücadele programlarına sevk edildikleri "Kanal Programı" ele alınmıştır. Kanal programı ile ilgili belgelerin analiz edilmesinin akabinde Kanal kapsamında önleme programlarına sevk edilen kişiler ile ilgili yayımlanan yıllık sayısal verilerin mukayese edilmesiyle, yerel yönetimlerin önleme programlarına yönlendirme süreçlerine (İngiltere genelinde) yüzdesel olarak katkıları incelenmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümünde Londra genelinde yerel yönetimler tarafından gerçekleştirilen aşırılıkla mücadele çabaları değerlendirilmiştir. 2017 yılında Londra Belediye Başkanı Sadiq Khan tarafından yayımlanan Şiddet İçeren Aşırılığa Karşı Koyma Programı hakkında 2019 yılında bir inceleme raporu yayımlanmıştır. Yayımlanan raporda, uygulanmakta olan programın artıları ve doğrularının yanı sıra programda geliştirilmesi gereken hususlara da değinildiği ve şeffaf bir raporlama yapıldığı eleştirel söylem analizi yönteminin uygulanması ile anlaşılmıştır. Çalışmanın bu kısmında üçüncü bölümde açıklanan Kanal Programının Londra bölgesine uyarlanması ele alınmış ve açıklanan sayısal veriler Londra genelinde değerlendirilmek üzere sınıflandırılmıştır. Sınıflandırılan veriler, Kanal programındaki yönlendirme süreçlerine göre incelenmiş ve farklı sektörler ile yerel yönetimlerin yönlendirme programlarına oranları arasında mukayese yapılmıştır. Buna göre İngiltere genelinde Kanal programına

yapılan yönlendirmelerdeki yerel yönetim katkısının, Londra bölgesinde de benzer bir oranda çıktığı görülmüştür.

Makale boyunca açık kaynaklardan elde edilen verilerin analiz edilmesi yöntemiyle, yerel yönetimlerin radikalleşme ile mücadele süreçlerine katkısı anlaşılmaya çalışılmıştır. Ancak yayımlanan raporların ve belgelerin sübjektif değerlendirmelerde bulunabileceği de akılda tutulmalıdır. Her ne kadar niceliksel yöntemlerin niteliksel yöntemlerden daha isabetli veriler ortaya sunduğu düşünülse de sayısal verilerin işlenmesinde belirlenen faktörler vurgulanmak ya da savunulmak istenen önermelerin çıkarımında tutarsızlık yaratabilmektedir. Bu da salt sayısal verilerin ortaya koyduğu gerçeklikle, 'yorumlanmış' verilerin doğruluğu arasında yanlış olasığını arttırmaktadır. Makalede bu yanlış olasığını azaltabilmek amacıyla önleme programlarına yönelik eleştirel çalışmalar da değerlendirilmiş ve önleme programlarına yönelik eksiklikler de ele alınmaya çalışılmıştır. Bu maksatla belge analizindeki inceleme yetersizliğinin, eleştirel söylem analizinde değişken olarak kullanılan kelimelerin ötekileştiren yanı irdelenerek aşılması hedeflenmektedir.

Radikalleşme ile Mücadelede Yerel Yönetimler

Radikalleşme kısaca bireyler ya da gruplar tarafından aşırı fikirlerin süreç içerisinde benimsenmesi olarak tanımlanabilmektedir (Borum, 2011, s.9). Kavramın gelişim süreci ve mücadele yöntemleri ile ilgili tartışmalar süregelmektedir. Kavramın sahip olduğu muğlaklık nedeniyle radikal bireylerin kimler olduğu ve nasıl tespit edildikleri de tartışmalı hale gelmektedir. Radikal bireyler ile kastedilen yaygın toplumsal normların dışında kalan kişiler ise toplumsal normların nasıl ve kime göre belirlendiği de yine tartışmalı olacaktır. Öyleyse radikalleşme ile mücadele etmek için hedefin ne olduğunu belirlemek önemli bir hale gelmektedir. Birey ya da grupların yaygın toplumsal normları benimsemesini sağlamak mı yoksa birey ya da grupların radikal fikirleri şiddet içeren eylemlere dönüştürmesini engellemek mi hedeflenmelidir, buna karar vermek gerekmektedir.

Önceleri suç ve terörle mücadele yasaları kapsamında ele alınan radikal hareketler ile ilgili, yeni anlayış ve yöntemlerin gelişmesine yönelik ihtiyaç devam etmektedir. Buna göre, kapsamlı bir mücadele yöntemi belirleyebilmek için farklı alanlardan uzmanlıklara ve farklı sektörlerin sürece katılımına ihtiyaç bulunmaktadır. Yalnızca kolluk kuvvetleri ve ya-

sama yoluyla yapılacak radikalleşme ile mücadele programları eksik kalacaktır. Yerel yönetimler, eğiticiler ve sosyal hizmet görevlileri gibi toplumun birçok kesiminden uzmanın, radikalleşme ile mücadelede rol alması gerektiği düşünülmektedir. Bu açıdan radikalleşme ile mücadele yöntemlerinin ölçeklendirmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Weine ve Eisenman, radikalleşme ve mücadelenin ölçeklendirilmesi için “Halk Sağlığı Modelinin” dikkate alınması gerektiğini ileri sürmektedir (2016).

Halk Sağlığı Modeli, birincil, ikincil ve üçüncül müdahale seçenekleri olarak sıralanmaktadır. Farklı uzmanlar tarafından radikalleşmeye uyarlanan modeli, kalp hastalıkları metaforu üzerinden açıklamak gerekirse, birincil müdahale seçenekleri hastalığa karşı önleyici müdahaleler olarak ortaya çıkmaktadır. Bu aşamada amaç, hastalık bireylerde henüz ortaya çıkmadan hastalığa yönelik nedenleri teşhis ederek ona yönelik önlem alabilmektir. Kısacası birincil önlemenin muhatabı bireyler değil toplumun tüm kesimleridir. İkincil önlemede risk grupları içerisinde yer alan bireylere yönelik seçenekler geliştirmek hedeflenmektedir. Burada hedef kitle, kalp ve damar hastalıklarına yatkın olan kişilerdir. Bu kişilere yönelik geliştirilecek diyet ve egzersizler ile hastalık gelişmeden ona karşı önlem almak düşünülmektedir. Üçüncül önlemede ise doğrudan hastalığa sahip kişilerin tedavisi planlanmaktadır. Bu aşamada risk durumundan ziyade kişilerin hasta olduğu bilinmekte ve buna göre tedavi seçenekleri geliştirilmektedir (Connor ve Flynn, 2016, s.13).

Halk Sağlığı Modelini, radikalleşme ile mücadeleye uyarlamak gerekirse, ilk seviyede toplumda radikalleşmeye neden olan etkenler tespit edilmeli ve bu etkenleri giderebilmek için sosyal ve toplumsal politikalar geliştirilmelidir. Birincil önleme, radikalleşme ve şiddet içeren aşırılık sorunları ortaya çıkmadan önce gerçekleşmelidir (Poinsot, 2023, s.4). Yerel yönetimlerin buradaki rolü, tamamlayıcı ve yardımcı bir niteliğin yanı sıra bizzat uygulayıcı olmaktadır. Birincil önlemenin amacı, yerel yönetimin sorumlu olduğu bölgeyi radikalleşmeye karşı direnci arttırarak sosyal olarak daha uyumlu hale bir yapıya dönüştürmek ve nefret, aşırılık, kutuplaşma gibi tehditlerle alakalı zayıf noktaları azaltacak eylemlerde bulunmaktır (Strong Cities Network, 2023, s.35).

Topluluk katılımının önemsendiği birincil önleme faaliyetleri ile yerel yönetimlerin geliştirdiği sosyal girişimler vasıtasıyla toplumda sosyal uyumun inşa edilmesi, toplumlar arasındaki farklılıkların çatışma nedeni olmaktan ziyade bir zenginlik olarak kabul edilebilmesi amaçlanmakta-

dır. Bu politikalar vasıtasıyla birbirini tanıyan ve yaklaşan birey ve topluluklar arasında damgalanma ve ötekileştirmeler azalacaktır. Birincil önleme, daha geniş bir yelpazedeki becerileri ve ortakları içerdiğinden, kolluk kuvvetleri, adalet sistemi ve istihbarat örgütleri tarafından yürütülmemelidir (Poinsot, 2023, s.4). Bu alanlara yönelik atılan adımlarda radikalleşme ile mücadele kavramına atıfta bulunmadan radikalleşme ile mücadele etmek önemlidir. Aşırılığa ve ideolojiye yapılacak olan vurgu, muhatap birey ve gruplar tarafından tehdit unsuru olarak algılanabilecektir. Önemli olan birey ve grupların yapılacak faaliyetlere karşı direnç göstermelerine yol açmadan ve radikalleşme gibi kavramları öne çıkarmadan mücadele etmektir (RAN, 2023c, s.1). Bu açıdan yerel yönetimlerin düzenlemiş olduğu etkinlik ve organizasyonların içerisinde radikalleşme ile mücadele lafzı geçmese bile buralardan elde edilecek sonuçlar, radikalleşmeye karşı dolaylı bir etki verecektir.

Birçok yerel yönetim için birincil önleme, en fazla fark yaratabileceklerini hissedecekleri alanı oluşturmaktadır. Bunun nedeni olarak, birincil önlemenin, sorun yaratan daha geniş yapısal ve toplumsal sorunları ele alınmasını içermesi gösterilmektedir (Strong Cities Network, 2023, s.14). Ancak spor, eğitim, uyuşturucu rehabilitasyonu, sanat etkinlikleri gibi birincil önleyici müdahaleleri oluşturan atılımlar, kamuoyunda aşırıcılığın önlenmesine yönelik zihinsel bir bağlantıyı hemen oluşturamadığı için genellikle yerel yönetimlerin bu alanlara yönelik finansman sağlaması hususunda belirli çekinceler bulunmaktadır (RAN, 2023b, s.2).

İkinci önleme, şiddet içeren radikal fikirlere maruz kalan veya aşırılık yanlısı sosyal bir ağa yakınlık hisseden risk altındaki bireylere yönelik stratejileri içermektedir (Weine ve Eisenman, 2016). Yerel yönetimler, belirlenen risklere bağlı olarak, şiddete yönelik davranışsal radikalleşme belirtileri gösteren belirli birey ve grupları hedef alan ikincil önlemenin bir parçası olabilmektedir (Strong Cities Network, 2023, s.14). Ancak ikincil önlemeye katılım süreçleri, bireysel rızaya dayalı olduğu için yerel yönetimler için en büyük zorluklarından birisi bu rızanın geliştirilmesidir (Strong Cities Network, 2023, s.54). İkincil önleme araçlarına örnek olarak, mentorluk, danışmanlık gibi müdahale seçenekleri, topluluk katılımının sağlanmasına yönelik projeler ve aşırılıkçı öykülemeye yanıt amacıyla karşı bir öykülemenin oluşturulması verilebilmektedir (Connor ve Flynn, 2016, s.15).

Yerel yönetimler üçüncül önlemede uygulayıcıdan çok yardımcı unsur olarak görev yapmaktadır. Üçüncül önlemede daha çok merkezi hükümetler, kolluk ve istihbarat teşkilatlarının etkili olduğu görülmektedir. Halihazırda radikalleşmiş ve şiddet eylemlerine karışmış kişileri hedefleyen üçüncül önlemede yerel yönetimler, merkezi hükümetin çizmiş olduğu çerçevede yardımcı unsur olarak görev yapmaktadır. Ancak polislik faaliyetlerini bünyesinde barındıran bazı yerel yönetim anlayışlarının üçüncül önlemede de önemli görevleri dolaylı olarak icra ettikleri görülebilmektedir. Üçüncül önleme araçlarına örnek olarak, halihazırda radikalleşmiş kişilerin şiddet içeren gruplardan uzaklaştırılmaları, radikallikten arınma programları aracılığıyla aşırı fikir ve eylemlerden kurtulmaları hedeflenmektedir (Connor ve Flynn, 2016, s.16).

Birincil önlemede bireylere odaklanılmadığı için kişisel verilerin kaydedilmesi ve paylaşılmasına gerek duyulmamaktadır. Ancak ikincil ve üçüncül önleme mevzubahis olduğunda kişisel veriler paylaşılırken hassas davranmak gerekmektedir. Kolluk ve istihbarat kurumları, yerel yönetimlerden gelen bilgi paylaşımı isteğini bazen yanıtızsız bırakmakta bazen de hangi verinin ne ölçüde lazım olduğunu anlayamadıkları için paylaşım ile ilgili verim düşmektedir (Strong Cities Network, 2023, s.17). Ayrıca paylaşımı değerlendirecek personelin etik ve yeterlilik açısından eğitilmesi de önemlidir.

Radikalleşme ile mücadele programları genellikle merkezi hükümetlerin sınırlarını çizdiği, yerel yönetimlerin ise bu sınırlar dahilinde iştirak edeceği şekilde yürütülmektedir ancak ulusal düzeyde tasarlanan programların yerel olarak sahada yaşananlardan ilham alması gerekmektedir (RAN, 2023b, s.3). Yereldeki yöneticiler, halkın günlük hayatta karşılaştığı sorunları ve tehditleri daha yakından ölçme şansına sahip oldukları için merkezi yönetimleri, verecekleri tavsiyeler ve uygulayacakları programlarla desteklemelidir. Sosyal hizmet uzmanları, sanatçılar, yerel yetkililer ve yerel aktörler, kaygıları ve istekleri en iyi anlayacak kişiler konumunda oldukları için birincil önlemede genellikle önemli bir rol oynarlar (Poinsot, 2023, s.5).

Bütüncül yaklaşıma dahil olacak tüm birimlerin radikalleşme süreçlerini tanıması hayati önem taşıdığı için (RAN, 2023a, s.2) kurumlararası koordinasyon ve bilgilendirmeye dikkat edilmelidir. Yerel yönetimler, sürece katılacak aktörler arasında koordinasyon kurulmasında da önemli roller oynayabilmektedir. Yerel yönetimler tarafından belirlenmiş olan koordinatör, farklı ortakları bir araya getirerek ilgili ortakların kime, ne

zaman ve nasıl ulaşacakları konusunda bilgilendirebilecek kişi olabilir (RAN, 2022, s.4). Örneğin İngiltere’de Kanal programı kapsamında işletilen yönlendirme süreçlerine (Kanal Panellerine) yerel makamlar başkanlık etmektedir.

İngiltere’nin Yerel Yönetim Yapısı ve Yerel Yönetimlerin Görevleri

Güçlü bir yerel yönetim geleneğine sahip olan İngiltere’nin yerel yönetim sistemi karmaşık bir yapıdadır (İnaç ve Ünan, 2006, s.125). İngiliz sisteminde yerel yönetim yapısı, bölgeden bölgeye değişiklik göstermektedir. Kısacası yurt çapında genel geçer bir yerel yönetim anlayışı bulunmamaktadır. Bunda en önemli etken olarak sık sık yapılan reformlar ile melez bir yerel yönetim anlayışının geliştirilmesi gösterilmektedir (Arslan, 2018, s.2872). İngiltere genelinde her bir bölgedeki yerel yönetim sistemleri, birbirlerine paralel olarak kurulmuş olsalar da bu sistemler farklı bir şekilde ayrı ayrı gelişmiştir (Sandford, 2022, s.6). İlk etapta anlaşılması zor olan bu farklılıklar tarihsel süreçte³ ihtiyaca binaen inşa edilmiştir.

İngiltere’de iki farklı konsey yapısı bulunmaktadır. Bunlar, yerel yönetimlerin her türlü hizmetinden bir organın sorumlu olduğu 'tek kademeli' konseyler ile yerel yönetimlerin sahip olduğu sorumlulukların daha büyük ve daha küçük bir konsey tarafından paylaşıldığı 'iki kademeli' konseylerdir (Stowers, 2023).

Tek kademeli konseyler kendi içlerinde üçe ayrılmaktadır. Bunlar, Üniter Konseyler (*Unitaries*), Metropolitan Bölge Meclisleri (*Metropolitan Districts*) ve Londra İlçeleri (London Boroughs) olarak sıralanmaktadır. İngiltere’de Londra Belediyesinin diğer belediyelerden farklı bir statüsü bulunmaktadır. 32 ilçesi bulunan Londra’da, ilçeler kendi bölgelerinde tüm hizmetlerin sağlanmasından sorumlu olmakla birlikte, Büyük Londra Otoritesi (*Great London Authority- GLA*) polislik, itfaiye, stratejik planlama ve ulaşım için özel sorumluluk da dahil olmak üzere Londra genelinde hükümet sağlamaktadır (Department for Levelling Up, Housing and Communities and Ministry of Housing, 2016).

İngiltere’nin genelindeki iki kademeli konsey yapısını ise ilçe (*County Council*) Konseyleri ve Bölge (*District Council*) Konseyleri olarak adlandırılmak mümkündür (Department for Levelling Up, Housing and Communities and Ministry of Housing, 2016). Adı anılan konseylerin haricinde az

³ İngiltere’de yerel yönetim sistemlerinin gelişmesi hakkında kapsamlı bir çalışma için bkz. Müzehher Yamaç, "Tarihsel Gelişim İçinde Üniter Yapıda Yerel Yönetim: İngiltere Örneği"

nüfuslu bölgelerde temsili sağlamak adına köy ve kent meclisleri olarak Türkçe'ye çevrilebilen *Parish* isimli idari yapılar bulunmaktadır. ⁴

Yerel yönetimler, yereldeki öncelikleri belirleyebilmek ve bu öncelikleri gerçekleştirebilmek adına kolluk kuvvetleri, yerel işletmeler, hayır kurumları gibi yerel ortaklarla birlikte çalışmaktadırlar (Local Government Group, 2012, s.3). Yerel yönetimlerin sorumlu oldukları hizmet ve görevler aşağıdaki tabloda özetlenmektedir (Local Government Group, 2010, s.5).

Tablo1. İngiltere'deki Yerel Yönetimlerin Görev ve Sorumlulukları

	Shire Bölgeleri		Metropolitan Bölgeler		Londra	
	Üniter Konseyler	İlçe Konseyleri	Bölge Konseyleri	Metropolitan Bölge Meclisleri	Londra İlçeleri	Büyük Londra Otoritesi
Eğitim	X	X		X	X	
Otoyollar	X	X		X	X	X
Ulaşım	X	X		X	X	X
Planlama						
Yolcu Taşıma	X	X		X		X
Sosyal Hizmetler	X	X		X	X	
Barınma	X		X	X	X	
Kütüphaneler	X	X		X	X	
Sosyal Aktiviteler	X		X	X	X	
Çevre Sağlığı	X		X	X	X	
Atık Toplama	X		X	X	X	
Atıkların İmhası	X	X		X	X	
Planlamaların Uygulanması	X		X	X	X	
Stratejik Planlama	X	X		X	X	X
Yerel Vergilerin Toplanması	X		X	X	X	

Kaynak: Local Government Group (2010), Local Government Structure Overview, 5.

<https://www.local.gov.uk/sites/default/files/documents/local-government-structur-634.pdf>

Tablodan anlaşılacağı üzere İlçe ve Bölge Konseyleri farklı alanlarda birbirlerinin görev sahalarını tamamlamaktadır. Bunun haricinde Üniter Konseyler ile Metropolitan Bölge Meclisleri hizmet alanlarının hepsinde faaliyet göstermektedir. Londra genelinde ise durum farklılık arz etmek-

⁴ Parishler ve Kasaba Konseyleri hakkında kapsamlı bir çalışma için bkz. Mark Sanford, *Parishes and Town Council: Recent Issues*, (London: House of Common Library, 2021), <https://research-briefings.files.parliament.uk/documents/SN04827/SN04827.pdf> Erişim Tarihi 31.07.2023.

tedir. Londra ilçelerinin her birinin tek tek gerçekleştirmiş oldukları hizmete ek olarak GLA, polislik ve koruma sektörünü de içeren stratejik planlama alanında faaliyet göstermektedir.

İngiltere genelinde merkezi bir polis teşkilatı bulunmamaktadır. Polislik hizmetleri yerel otoriteler eliyle sağlanmaktadır. İngiltere’de Londra Belediye Başkanı dahil 38 Polis ve Suç Komiserliği (Police and Crime Commissioners- PCC) bulunmaktadır (Sandford, 2022, s.7). PCC’nin eşdeğeri olan *Mayor’s Office for Policing and Crime* (MOPAC) Londra’da Belediye Başkanı’nın öncülüğünde asayişini sağlamak ve kamu düzenini tesis etmekle görevli bir kurumdur (MOPAC, 2022). MOPAC tarafından yayımlanan bir rapora göre, şiddeti azaltmak ve önlemek, vatandaşlar arasında güveni tesis etmek, bir suçun mağduru olan kişileri desteklemek ve insanların zarar görmesini önlemek öncelikli hedef olarak belirlenmiştir (MOPAC, 2022).

Metropolitan Polis Teşkilatı (Metropolitan Police Service- MPS) MOPAC’a karşı hukuki yönden sorumlu olan bir kolluk teşkilatıdır. MPS, İçişleri Bakanı ve Londra Belediye Başkanı tarafından polislik hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumlu tutulmaktadır. İçişleri Bakanı ve Londra Belediye Başkanı’nın istişaresi sonucu alınan kararlar, MPS’ye komiser ataması yapılmaktadır.⁵ MPS’nin finansal ve idari açıdan denetlenmesi MOPAC tarafından yapılmaktadır.

Güvenlik, alt yapı ve stratejik planlama gibi konular her ne kadar yerel yönetimlere devredilmiş olsa da İngiltere’de merkezi hükümetin, yerel yönetimlere müdahale etme, gerektiğinde yerel yönetimlerin yetkilerini kısıp ilgili yerel yöneticileri değiştirme hakkı bulunmaktadır. Ancak bu yetkilerin kullanımına genellikle nadiren başvurulmaktadır (Sandford, 2022, s.9).

Aşırılıkla Mücadelede İngiliz Modeli ve Yerel Yönetimlerin Rolü

İngiltere geçmişten günümüze, terörizm ve aşırılıkla ilgili tehditlerin odağında olan bir ülke konumundadır. Rappoport tarafından dört dalga (Rapoport, 2004, ss. 46-73) şeklinde incelenmiş olan terörizmin bütün dalgalarında İngiltere hedef ülkelerden birisi olmuştur. 19. yüzyılın sonunda başlamış olan anarşik dalga, II. Dünya Savaşı’nın bitiminde sömürge ül-

⁵ MET hakkında daha fazla bilgi için bkz. *Governance*, Metropolitan Police Service Official Website, <https://www.met.police.uk/police-forces/metropolitan-police/areas/about-us/about-the-met/governance/> Erişim Tarihi: 31.07.2023.

kelerde bağımsızlık hareketlerini desteklemek için ortaya çıkan anti-kolonyal dalga, 1960ların sonundan itibaren etkili olan sol ideolojik dalga ve İran İslam Devrimi ve Sovyetlerin Afganistan'ı işgali ile başlamış olan Radikal Dinci dalgalarda İngiltere terörizm ve aşırıçılık tehditlerinin odağında yer almıştır. Bahsi geçen ilk üç dalgada IRA (Irish Republican Army- İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu) ve bağlıları İngiltere'de terör eylemleri düzenlemişken, IV. Dalgadan itibaren El- Kaide ve bağlıları ile günümüzde DEAŞ (*ed-Devlet'ül İslâmiyye fi'l Irak ve's Şam*) ve bağlıları İngiltere'yi hedef almaktadır.

İngiltere tarafından düzenlenen ilk kapsamlı terörizmle mücadele stratejisi evvela 11 Eylül Saldırıları sonrası 2003 yılında CONTEST adı altında hazırlanmış ancak ilgili stratejinin gözden geçirilerek geliştirilmesi ve kamuoyuyla paylaşılması 2005 Londra Saldırılarının akabinde 2006 yılında gerçekleşmiştir (Shawcross, 2023, s.6). Yıllar içerisinde CONTEST'in var olan tehdidi karşılayamaması ve ihtiyacın artmasıyla birlikte strateji 2009, 2011, 2018 ve son olarak 2023 yılında güncellenmiştir.

CONTEST'in son versiyonu olan 2023 yılındaki güncellemede stratejinin amacı, insanların hayatlarını özgürce ve güvenle sürdürebilmeleri için Birleşik Krallık'a, vatandaşlarına ve denizaşırı çıkarlarına yönelik terör riskini azaltmak olarak açıklanmıştır (The Secretary of State for the Home Department, 2023, s.17). CONTEST'i bir öğrenme sistemi olarak değerlendiren 2023 CONTEST belgesine göre, strateji esnek ve karşılaşılan yeni sorunları aşabilmek adına yeniden uyarlanabilir bir yapıdadır (The Secretary of State for the Home Department, 2023, s.17).

CONTEST'in genel yapısına bakıldığında zaman, stratejinin dört ayak üzerine inşa edildiği görülmektedir. Bunlar, Takip (*Pursue*), Koruma (*Protect*), Hazırlık (*Prepare*) ve Önleme (*Prevent*) stratejileridir. Stratejilerin orijinal dilde P harfiyle başlaması nedeniyle CONTEST kısaca 4P stratejisi olarak da adlandırılmaktadır.

Takip, İngiltere'ye saldırı yapmayı planlayan teröristlerin tespit edilerek durdurulmalarını amaçlayan bir stratejidir (Malik, Wilson, Orton, Rushchenko, 2017, s.7). Takip'in merkezinde terörist grupların izlenerek, İngiltere'de organize olmalarının ve topluluklar içerisinde eleman kazanmalarının istihbarat vasıtasıyla önlenmesi bulunmaktadır. Dolayısıyla istihbarat faaliyetleri Takip'in merkezinde yer almakta ve Takip'in yürütülmesinden kolluk kuvvetleri ve istihbarat teşkilatları sorumlu olmaktadır. Yerel yönetimlerin Takip içerisindeki rolü, kolluğun stratejiye müdahilliği üzerinden gerçekleşmekteyse de oldukça sınırlıdır.

Koruma Stratejisi, İngiltere içerisindeki terör eylemlerine karşı ülkenin savunmasının kuvvetlendirilerek, toplumu terörizmden korumak ve terörizmi önlemeye yönelik zayıflıkları tespit ve tedavi etmektir. Bu stratejinin de başlıca uygulayıcısı kolluk kuvvetleri ile istihbarat teşkilatlarıdır.

Hazırlık Stratejisinin amacı, kaçınılmaz bir terör eyleminin gerçekleşmesinin akabinde hayatta olan kişileri kurtarmak, altyapı ve üstyapıya yönelik zararları mümkün olduğunca azaltmak ve oluşan zayıflığı ivedi bir şekilde tamir etmeye yardımcı olmaktır. Özellikle 2005 Londra Saldırıları ile ulaştırma sektöründe ciddi bir tahribat yaşayan İngiltere, Hazırlık Stratejisine daha fazla önem vermiştir. Altyapı ve ulaştırma alanında yapılacak düzenlemeler için yerel yönetimler, Hazırlık Stratejisi içerisinde önemli bir rol oynamaktadır.

Önleme, İngiltere'nin aşırı gruplara katılma tehlikesine karşı savunmasız konumda olan kişileri korumayı ve bu kişilerin terörizme bulaşmasını önlemeyi hedefleyen aşırıçılıkla mücadele planıdır. Önleme stratejisinin üç temel hedefi bulunmaktadır:

- Radikalleşmenin nedenleriyle mücadele etmek ve terörizmin ideolojik meydan okumasına yanıt vermek,
- Radikalleşmenin etkilerine karşı savunmasız durumda olan kişileri erken müdahale yoluyla korumak ve desteklemek,
- Halihazırda terörizme karışmış olanların terörist faaliyetlerden uzaklaşmalarını ve rehabilite edilmelerini sağlamak.

Önleme Stratejisi ile ilgili bağımsız bir rapor hazırlayan Shawcross'a göre, radikalleşme ile mücadelede ideoloji, birey ve grupların aşırılığında ana belirleyici etken olarak ele alınmamaktadır (Shawcross, 2023). Radikalleşmenin diğer nedenlerine daha fazla atıf yapıldığını öne süren raportöre göre, ideoloji tamamlayıcı bir unsur olmaktan ziyade radikalleşme hususunda bağımsız ve ana etkenlerden birisini oluşturmaktadır. Krulganski ve meslektaşları, kişilerin ve grupların radikalleşme nedenlerini inceledikleri eserlerinde 3N olarak özetlenebilecek bir model ortaya koymuşlardır. Buna göre kişiler ve gruplar, ihtiyaçlar (*needs*) doğrultusunda, doğru bir ideolojik öykülemeyle (*narratives*) uygun bir sosyal ortam (*networks*) vasıtasıyla radikalleşmektedirler (Kruglanski, Bélanger, Gunaratna, 2019, s.4). Buradan hareketle denilebilir ki ideolojinin toplulukları damgaladığı gerekçesiyle radikalleşme ile mücadelede ana etken olarak ele alınmaması, radikalleşmenin nedenlerine yönelik gerçekliğin tam olarak anlaşılmasına neden olacaktır. Nitekim bunu vurgulamak

üzere raportör, Önleme'nin Bağımsız İncelemesi Raporuna şu notu düşmüştür: "Önleme Stratejisi, uygulayıcı personele kişilerin basit fikir ve inançlarla radikalleştirilebileceğini veya ideolojik olarak motive edilebileceğini fark etmesini sağlamalıdır" (Shawcross, 2023). Ancak radikalleşmenin ideolojik meydan okumasına yanıt vermek yerel yönetimlerin değil merkezi hükümetin uğraş vermesi gereken bir alandır. Yerel radikalleşme ile mücadele girişimleri belirli aşırı ideolojilerle ilgilenmemelidir (RAN, 2021, s.4).

3N modelinden hareketle kişilerin ve grupların radikalleşmesinin önlenmesi ve radikalleşen kişilerin aşırıcı fikirlerden arındırılması için bir yol haritası çizilebilmektedir. Hükümetler yerel yönetimlerle işbirliği yaparak, kişilerin ya da grupların radikalleşmesine yol açan ve yoksunluğu halinde radikal fikirlerin büyümesine ortam oluşturan "ihtiyaçları" tespit ederek bu ihtiyaçları gidermek için çalışmaktadır. Buna mukabil hükümetler, terör örgütlerinin kullandıkları ideolojik anlatıya yanıt verebilecek güçlü bir karşı anlatı geliştirerek radikalleşmenin topluluklar üzerindeki baskısını ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Radikalleşmenin önlenmesi ve radikalleşenlerin rehabilitasyonu için atölye çalışmalarının düzenlenmesi ve böylelikle alternatif sosyal ağların yaratılmasında ise yerel yönetimler etkili olmaktadır. Önleme Stratejisinin hedefleri arasında yer alan alternatif sosyal ağların yaratılabilmesi için sivil toplum kuruluşlarına ve yerel makamlara projelerde kullanılmak üzere ciddi maddi destekler sağlanmaktadır (Shawcross, 2023).

İngiltere'nin sık sık tartışmalara konu olan Kanal (Channel) Programı, Önleme Stratejisinin ana bileşenlerinden birisidir. Kanal, radikalleşme riski taşıyan kişileri belirlemeye ve onları aşırılık yanlısı faaliyetlerden uzaklaştırmak için yardımcı olmaya çalışan çok kurumlu ve çok aktörlü bir projedir (London Assembly, 2015, 18). Kanal Programı aracılığıyla aşırıcı fikirlere kapılma açısından savunmasız durumda olan insanlar belirlenmekte ve risk altında bulunan insanlara destek sağlamak amacıyla bireyler önleme programlarına yönlendirilmektedir (Home Office, 2019,4). Bu yönlendirmeler, kolluk kuvvetleri, eğitimciler, hastane görevlileri gibi toplumun birçok kesiminden gerçekleşebildiği gibi yerel yönetimlerin içerisinde görevli olan personel⁶ tarafından da yapılmaktadır.

⁶ Çalışmanın dördüncü bölümünde Londra Belediyesinin Kanal Programına yönlendirme süreçleri hakkında bilgi aktarımı yapılacaktır.

Kanal Programı ilk olarak 2007 yılında pilot bir program olarak denemeye başlanmış ve 2015 senesinde programın yasal zemini oluşturularak, Kanal ülke çapında uygulanmıştır. Program, yönlendirmelerde bulunan kurumlardan temsilcileri içeren Kanal Panelleri tarafından yerel olarak çalıştırılmaktadır (Thornton ve Bouhana, 2019, 333). Kanal Panellerine, programın etkin olmasını sağlamakla görevli yerel bir makam başkanlık etmektedir (HM Government, 2020, s.7).

Bir kişinin Kanal Programına bir kurum ya da birey tarafından yönlendirilmesinden itibaren vaka, Kanal sürecini tamamlayana kadar farklı aşamalardan geçmektedir. İlk olarak söz konusu şahsın aşırı fikirlere kapılmasıyla ilgili endişeyi tespit eden personel ya da kurum, şahıs hakkındaki endişeyi kolluk personeline iletmektedir. Kolluk personeli, birey ile ilgili bir güvenlik açığı değerlendirme çerçevesi oluşturarak (HM Government, 2012, s.2.) lüzum gördüğü vakayı Kanal'da görevli vaka personeline aktarmaktadır (Ali, 2015, s.5).

Kanal'da görevli olan vaka personeli, kolluktan gelen değerlendirme raporunun ışığında yönlendirilen kişiyi tekrar değerlendirir ve eğer kişinin Kanal Panellerinde değerlendirilmesi gerektiğine yönelik bir kanaat bildirirse ilgili kişi kanal panellerine yönlendirilmektedir. Aksi halde kişinin ihtiyaç duyduğu sosyal yardımlar tespit edilmekte ve kişi terörizme yönelik bir zayıflık barındırmadığı düşüncesiyle oluşturulan destek ünitelerine aktarılmaktadır (Department of Education, 2022).

Panele aktarılan vaka, Çok Aktörlü Panel tarafından incelendikten sonra bireyin destek almaya ihtiyacı olup olmadığı analiz edilir ve eğer desteğe ihtiyacı varsa desteğin türü ve niteliği tespit edilmektedir. Bu aşamadan sonra birey için destek planları düzenlenir ve ihtiyaç duyulan desteğin türüne göre kişi, ilgili kurumlarda yardım almaya başlamaktadır (HM Government, 2020, s.22). Kanal süreçlerinin hemen hepsinde Kanal Panellerinin paydaşı olan yerel yönetimlerin rolü bulunmaktadır. Yerel yönetimler tarafından sağlanan destekler sayesinde, Panellere aktarılan veya aktarılmasına lüzum görülmediği halde destek alması uygun görülen bireyler, içerisinde buldukları sıkıntılı süreçleri daha kolay aşabilmektedirler.

Kanal Programına aktarılan kişiler ile ilgili sayısal veriler, 2017 yılından itibaren bir önceki periyodu kapsayacak şekilde yıllık olarak yayımlanmaktadır. 2021-2022 dönemini kapsayan sayısal veriler, 2023 yılının başında yayımlanmıştır. Tablolar (toplam 18 tablo) halinde yayımlanan

verilerin içerisinde yönlendirmeyi yapan kurumlar ile ilgili bilgiler, yönlendirilenlerin yaş, cinsiyet, bölge ve endişe kaynağına göre sayısal bilgileri yer almaktadır. Örneğin 2023 yılında yayımlanan verilere göre yerel yönetimler tarafından Önleme Programlarına yönlendirilen kişilerin (621) toplam yönlendirmelere (6406) oranı %9,69'tur. Yerel yönetimler tarafından yönlendirilen kişilerden 135 tanesi Kanal Panellerine sevk edilmiş ve bunlardan 85 tanesinin Kanal kapsamında desteğe ihtiyacı olduğu tespit edilmiştir.⁷ Önleme programlarına sevk eden kuruluşlar içerisinde doğal olarak kolluk kuvvetleri ve eğitim kurumları öne çıkmaktadır. Yerel yönetimler önleme programlarına sevk etmede başlıca kuruluşlar olmaktan ziyade Kanal süreçleri neticesinde kişilerin radikalleşmenin etkisinden kurtulmasında yardım eden, kişilere yönelik destek planlarını uygulayan aktörler konumundadır.

Londra'da Aşırılıkla Mücadele Çabaları

İngiltere'de yerel yönetimlerin aşırılıkla mücadelede önemli görevleri bulunmaktadır. Bilhassa Londra gibi özel statüye sahip yerel bölgelerde aşırılıkla mücadele, ulusal güvenlik için kritik bir rol oynamaktadır. Aralık 2017 tarihinde Londra Belediye Başkanı Sadiq Khan tarafından Şiddet İçeren Aşırılığa Karşı Koyma Programı (*Countering Violent Extremism-CVE*) yayımlanmıştır. Program aşırı sağ gruplar ve DAES kaynaklı şiddet içeren aşırılıkla mücadeleyi daha da geliştirmeye ve mevcut çabaları iyileştirmeye odaklanmaktadır. Khan'ın ifade ettiği üzere CVE programının üç temel hedefi bulunmaktadır (Londra Belediyesi Resmi İnternet Sitesi, 2023):

- Londra'da azınlık statüsünde bulunan toplulukları güçlendirmek,
- Aşırılığa karşı risk grubunda bulunan kişileri korumak,
- Aşırılık yanlısı ideolojilerin yayılmasını engellemek

2019 yılında Aşırılığa Karşı Koyma programı hakkında bir inceleme raporu yayımlanmıştır. Raporun ön sözünde Belediye Başkanı Khan raporun, kolluk kuvvetleri, yerel yönetimler, topluluklar ve Önleme Stratejisinin diğer paydaşlarının daha iyi ve eşgüdümlü bir mücadele gösterebilmesi için tavsiyeler sunduğunu ifade etmektedir (Great London Authority, 2019, s.7). Rapor niye böyle bir programın oluşturulması gerektiğine

⁷ Veriler için bkz. *Individuals referred to and supported through the Prevent Programme, April 2021 to March 2022*, (London: Home Office, 2023). <https://www.gov.uk/government/statistics/individuals-referred-to-and-supported-through-the-prevent-programme-april-2021-to-march-2022>.

değinerak, 2017 yılında İngiltere genelinde yaşanan terör saldırılarına atıf yapmaktadır. Önleme Stratejisinin kıymetli olduğu ancak mevcut haliyle işlerlik kazanması için yerelde de desteklenmesi gerektiğini belirten Khan, Londra genelinde çeşitli topluluklar, kurumlar ve aktörlerle istişareler sonucu CVE programını tasarladıklarını belirtmektedir.

Londra genelinde tasarlanan CVE programı, toplumun her kesimini dinlemeyi ve herkesten birtakım bilgiler öğrenmeyi mücadele stratejisinin tam merkezine koymaktadır. Bu açıdan topluluk üyeleriyle kurulan diyalog, uzmanlar ve programın paydaşlarından elde edilen bilgiler, programın değerlendirilmesinde ve güncellenmesinde kıymetli kabul edilmektedir (Great London Authority, 2019, s.19).

Program beş bileşenden oluşmaktadır. İlk olarak programı tasarlayan kişiler, Londra'da mevcut aşırıçılıkla mücadele programlarına aktif bir şekilde katılan kilit paydaşları belirlemiş ve onları özel toplantılara katılmaya davet etmiştir. Kilit paydaşlar arasında merkezi hükümet yetkilileri, kolluk kuvvetleri, MOPAC, yerel makamlardan yetkililer ve sivil toplum kuruluşları gibi toplum hemen her kesimine temas eden kurumlar yer almaktadır (Great London Authority, 2019, s.20).

İkinci bileşeni, paydaşlarla yapılan özel oturumların, daha geniş katımlı stratejik oturumlara dönüşmesi oluşturmaktadır. Londra genelindeki paydaşlar ve topluluklarla yapılan 50'den fazla toplantıda 1400'den fazla kişi toplantılara katılım göstermiştir (Great London Authority, 2019, s.21). Program toplumun çeşitli katmanlarından insanların toplantılara katılmasında başarılı olmuştur ancak uygulayıcılar herkesin toplantılara katılmak için gönüllü olmadığını ve bunu sağlamak için topluluk liderliğindeki katılım yaklaşımının hayata geçirilmesi amacıyla sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliğinin derinleştirilmesi gerektiğini idrak etmiştir.

Üçüncü bileşen olarak sivil toplum kuruluşlarıyla daha yakın ilişkiler geliştirmeyi öngören program, Ağustos 2018'de sivil toplum kuruluşlarına yönelik olarak topluluk liderliğindeki katılımı sağlamak için hibe sürecini başlatmış ve üç kuruluş (Aşiretçilik Karşısı Hareket, Londra İçin İnanç Forumu ve Küçük Adımlar Topluluğu) Londra Belediyesinden hibe almıştır (Great London Authority, 2019, s.23).

Programın dördüncü bileşeni, Londra Belediyesinin Talk London platformu aracılığıyla tüm Londralılara sunulan altı haftalık bir danışma fırsatı başlatmasıdır. Londralıların nefret suçları, terörizm ve aşırıçılık konularındaki görüşlerini merak eden çevrimiçi platform aracılığıyla 1342 kişi

10 dakikalık bir anketi doldurarak CVE'nin geliştirilmesine katkı sağlamıştır (Talk London Resmi İnternet Sitesi, 2023a) Günümüzde Belediye tarafından Talk London platformu üzerinden Londra'da yaşayan insanların fikirlerini paylaşması ve sorularını yöneltmesi önemsenmektedir. Talk London üzerinden yayınlanan verilere göre son bir yılda (2022-2023 döneminde) platforma 1449 yeni üye katılmış ve 30839 görüş/soru paylaşılmıştır (Talk London Resmi İnternet Sitesi, 2023b).

Programın beşinci bileşeni, küresel ölçekte bir kamuoyu şirketi olan YouGov'un, Londralılardan oluşan bir grupla araştırma yapması için görevlendirilmesidir. Bu araştırma vasıtasıyla, programın, ilgi alanına giren belirli konularda Londralıların görüşüne istatistiksel olarak sağlam bir kesinlik düzeyinin belirlenmesi sağlanmıştır (Great London Authority, 2019, s.26).

Aşırıcılığın bireyler ve toplumlar arasında yayılmasının nedenlerinden birisi olarak gösterilen kötü yaşam koşullarına sahip olmak ve evsizlik ile mücadele, Londra Belediyesinin öncelik alanlarından birisidir. 2018 yılından itibaren "Evsizlikle Mücadele Eylem Planı"⁸ olarak kamuoyuna duyurulan plan ile birlikte evsiz insanların yaşam koşullarını düzeltmek için gayret sarf edilmektedir. 2018 yılında yayımlanan planda esasen aşırıcılığın önlenmesine yönelik bir vurgu bulunmamakla birlikte evsiz insanların suç örgütlerinin işleyeceği cürümlerin nesnesi haline gelebileceklerine yönelik endişeler paylaşılmıştır (Great London Authority, 2018, s.21). Plan kapsamında evsiz kalan insanların sokaklardan kurtarılması ve belediye desteğiyle inşa edilen sosyal konutlara yerleştirilmeleri gibi faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Belediyenin internet sitesinde belirtildiği üzere 2016 yılından 2023 yılına kadar 12.000'den fazla kişi sokaklarda yaşamaktan kurtarılmıştır (Great London Authority Resmi İnternet Sitesi, 2023). Kişilerin sokaklarda yaşamaktan kurtarılması, kurtarılan kişilerin suç ve terör örgütleri tarafından manipüle edilmelerini ve bu kişilerin organ mafyası, insan kaçakçıları gibi suç işleyen gruplar tarafından zarar görmelerini engellemektedir.

Kanal Programının Londra genelindeki yansımalarına sayısal olarak bakmak gerekirse, 2021-2022 periyodunu kapsayan süreçte önleme programlarına yönlendirilen 6406 endişe bildiriminin 992 tanesi Londra bölgesinden yapılmıştır. Bu vakalardan 153 tanesi (Yönlendirilenlerin %15'i)

⁸ Plan orijinal dilde Rough Sleeping olarak kullanılmaktadır. Rough Sleeping'in birebir çevirisi yerine ifade edilmek istenen çevirisinin kullanımı yazar tarafından uygun görülmüştür.

Kanal Panellerinde tartışılmış ve 102 kişinin (Yönlendirilenlerin %10,2'si) Kanal kapsamında destek alması uygun görülmüştür. 992 vakadan 117 tanesi yerel yönetimler tarafından önleme programlarına yönlendirilmiş ve bu vakaların 18 tanesi (Yerel Yönetimler tarafından yönlendirilenlerin %15,3'ü) Kanal Panellerinde tartışıldıktan sonra 10 kişinin (Yerel Yönetimler tarafından yönlendirilenlerin %8,54'ü) Kanal kapsamında destek alması uygun görülmüştür. Sayısal veriler incelendiğinde kanal desteği alması uygun görülen kişilerin toplam yönlendirmelere oranı %10,2'yken, yerel yönetimler tarafından yönlendirilip Kanal desteği alması uygun görülen kişilerin toplam oranı %8,54 olarak ortaya çıkmaktadır. Kısacası, yerel yönetimler tarafından yapılan yönlendirmelerin Kanal süreci ile tamamlanmasının oranı, genel yönlendirmelerin Kanal süreci ile nihayetlenmesinin oranına göre düşük kalmaktadır. Bu durumun nedenleri arasında personelin aşırılığı kavramada yeterli eğitiminin olmaması, bazı hal ve hareketlerin yanlış yorumlanması ve belirli topluluklara yönelik ön yargıların bulunması nedeniyle normalde aşırılık emaresi olarak algılanmayan davranış kalıplarının sübjektif bir şekilde değerlendirilmesi etkili olabilmektedir.

Örneğin eğitim sektöründen yapılan yönlendirmeler-ideal bir oran vermemekle birlikte-daha isabetli sonuçlar verebilmektedir. Londra genelinde okullar vasıtasıyla önleme programlarına yönlendirilen vakaların, toplam vakalara oranı %22,98'ken (toplam 228 vaka), bu vakaların Kanal Panellerine sevk edilme oranı %19,73'dir (45 vaka). Kanal desteği alınmasına karar verilen kişilerin oranı ise %14,03 (32 vaka) olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durumun oluşmasında öğretmenlerin sürekli gözlem altında tutabildikleri bir kitleye sahip olmaları, pedagojik formasyonları sayesinde çocuk ve gençlerin normalin dışındaki davranışlarını kavrayabilmeleri gibi hususlar etkili olmaktadır. Öte yandan ergenlik dönemlerinde basit gençlik isyanları gösteren gençlerin bile aşırılaşma belirtisine sahip oldukları gerekçesiyle önleme programlarına yönlendirildikleri ve hatta ideolojik nedenlerle bile çocuk ve gençlerin öğretmenleri tarafından Kanal kapsamında kolluk kuvvetlerine ihbar edildikleri vakalar da bulunmaktadır. Örneğin anaokulunda 4 yaşında bir çocuk salatalık (*cucumber*) kelimesini "*cocker bomb*" olarak yanlış telaffuz ettiği için Kanal programına yönlendirilmiştir (BBC, 2016). Ancak bütün bu hususlara karşın eğitim ve kolluk tarafından yapılan yönlendirmelerin gerek Londra'da gerekse de ülke çapında daha isabetli sonuçlar verdiğini söyleyebilmek mümkündür.

Bu nedenle bir kez daha ifade edilebilir ki yerel yönetimler, aşırılık ile mücadelede yönlendirme yapan kurumlar olmakla birlikte bu fonksiyonlarından daha çok aşırılık şüphesiyle önleme programlarına sevk edilen kişilerin, aşırı fikir ve eylemlerden uzaklaşmaları için tasarlanan destek programlarının yürütülmesinden sorumlu kurumlardır. Öte yandan İngiliz yerel yönetim sisteminde kolluk kuvvetleri de yerel yönetimin başı olan Belediye Başkanı'na karşı sorumlu oldukları için kolluk tarafından yapılan yönlendirmeler de yerel yönetimlerin katkı hanesine yazılabilmekteyse de bu durumda dolaylı bir katkıdan bahsetmek isabetli olacaktır.

Sonuç

Radikalleşme ile mücadele çok aktörün katılması gereken, uzun ve istikrarlı bir süreçtir. Yalnızca kolluk kuvvetleri ve istihbarat örgütlerinin katılımıyla radikalleşmenin şiddete varan etkilerinden kurtulmak mümkün değildir. Halk Sağlığı Modelinin işaret ettiği gibi radikalleşme ile mücadeleye çok katmanlı bir yapıyla hazırlanılması gerekmektedir. Yalnızca Kolluk kuvvetleri ve istihbarat vasıtasıyla radikalleşme ile mücadele edilmeye çalışılırsa, birincil önleme basamağı ihmal edilecek ve şiddet öncesi alan ile ilgili atılması gereken adımlar atılmamış olacaktır. Oysaki başta yerel yönetimler olmak üzere farklı uzmanlıkları olan aktörlerin de önleme programlarında yer almasıyla radikalleşmenin şiddete varan etkileri azaltılabilecek ve bu sayede şiddet eylemlerine karışma ihtimali olan bireyler farklı etkinliklere yönlendirilerek radikal fikirlerin şiddete dönüşmesi engellenecektir.

Londra örneğinde anlaşılabilceği üzere yerel yönetimler, radikalleşme ile mücadele önemli bir role sahiptir. Radikalleşme öncesi alanla ilgili sosyal programlar düzenleyen Londra belediyesi, uygulamış olduğu programlar vasıtasıyla toplumun radikalleşmeye karşı direncini arttırmayı, sosyal uyumu sağlamayı ve bireylerin/grupların şiddet eylemlerine karışmalarını engellemeyi hedeflemekte bu sayede birincil önlemenin gereklerini yerine getirmektedir.

Londra belediyesi, aşırılığa varan ideolojilere maruz kalmış kişilere ve topluluklara yönelik projelere öncülük ederek toplumda dezavantajlı birey ve grupları desteklemekte böylelikle risk altındaki bireylerde geliş-

mesi muhtemel radikal fikirlere yönelik hedefli müdahale seçenekleri geliştirmektedir. Örneğin Aşiretçilik Karşıtı Hareket, Londra İçin İnanç Forumu ve Küçük Adımlar Topluluğu gibi topluluklara maddi destek sağlayarak risk altındaki bireylere yardım etmeyi hedeflemektedir. Bu uygulamalar vasıtasıyla ikincil önlemeye yönelik hamleler gerçekleştirilmektedir.

Yerel yönetimlerin üçüncül önleme çalışmalarına katılımı nadir de olsa rastlanan bir durumdur. Genellikle polislik faaliyetlerinin yerel yönetime idari olarak bağlı olması nedeniyle yerel yönetimlerin üçüncül önleme çalışmalarına dahil oldukları görülse de burada doğrudan bir etki yerine dolaylı bir etkiden söz etmek daha isabetli olacaktır. Nitekim Kanal sürecine yönlendirilen kişiler ile ilgili veriler incelendiğinde yönlendiren kurumlar olarak kolluk kuvvetleri ve yerel yönetimlerin ayrı girdileri olduğu kabul edilmektedir. Üçüncül önleme halihazırda radikalleşmiş veya şiddet eylemlerine karışmış kişilere yönelik doğrudan müdahaleleri kapsadığı için yerel yönetimlerin buradaki rolü sınırlı olmalıdır. Kolluk kuvvetleri, istihbarat örgütleri ya da yargı sistemi tarafından talep edilen yardıma yanıt verilmeli ve icra edilecek operasyonlarda ilgili kurumlar, yerel yönetimler tarafından desteklenmelidir. Ancak doğrudan bireyler ile ilgili kişisel verilerin yerel yönetimler ile paylaşılması ve bu konuda yeterli eğitime (uzmanlık ve etik açısından) sahip olmayan yerel yönetim personelinin bu bilgilere erişmesi sakıncalı durumların yaşanabilmesine neden olacaktır. Sonuç olarak ifade edilebilir ki yerel yönetimler, birincil önleme seviyesinde doğrudan ve icracı olarak hareket etmeli, ikincil önleme seviyesinde tamamlayıcı bir görev üstlenmeli ve üçüncül önleme seviyesinde ise gerek görüldüğü takdirde yardımcı bir unsur olarak görev yapmalıdır.

Extended Abstract

The Role of Local Governments in Countering Radicalization: The Case of London

Kaan Kılıç⁹

ORCID: 0000-0002-7926-1662

Studies on radicalization have been increasing rapidly in recent years. Since the definition of radicalization is vague, who a radical is and how they are determined is a controversial issue. If the person defined as a radical is thought to be an individual who does not comply with common social norms, how and by whom acceptable social norms are determined is also an area that needs to be considered. Accordingly, it should be clearly stated what is meant to combat radicalization, without ignoring that the definition of radical is created by the dominant culture and elites. In short, in combat radicalization, it is necessary to decide whether the aim is for individuals and groups who do not comply with social norms to adopt these norms or not to engage in violent actions.

The participation of different institutions and actors is important in the fight against radicalization. Local governments' involvement in anti-radicalization programs within the boundaries drawn by the central government is effective in preventing the spread of radical ideas and movements. The study aims to explain the role of local governments in the fight against radicalization through the example of London. To achieve this aim, in the first part, the general roles of local governments in the fight against radicalization were examined from a theoretical perspective. In the second part, the UK's local government structure is briefly explained, and in the third part, the UK's strategy to combat radicalization and the Channel program is analyzed with statistical data. In the fourth part of the study, the activities carried out by the City of London are discussed from the perspective of combating radicalization. Accordingly, it was concluded in the study that local governments can undertake important duties in combat radicalization.

---

⁹ Arş. Gör. Dr. Milli Savunma Üniversitesi, Atatürk Stratejik Araştırmalar ve Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstihbarat Çalışmaları Anabilim Dalı, E-posta: kaan.kilic@msu.edu.tr

According to the model that can be described as the public health model in the fight against radicalization, combat radicalization takes place in three stages. Accordingly, primary prevention is the steps that concern every segment of society and are taken before signs of radicalization have yet to occur. Local governments can take an active role in primary prevention efforts. Primary prevention aims to transform the area for which the local government is responsible into a more socially harmonious structure by increasing resistance to radicalization and taking actions to reduce weak points related to threats such as hatred, extremism and polarization. Primary prevention activities may include social activities prepared by local governments, charity events and events that bring together people from different segments of society. It is important not to mention the concept of combating radicalization in the activities carried out by local governments. At this stage, struggling with the concept without mentioning it will yield more accurate results. If the concept is mentioned, resistance to the concept may be shown by the people who are the addressees of the activities. The second stage of the public health model includes secondary prevention activities for individuals and groups at risk. At this stage, local governments can serve as complementary and supporting elements. Examples of secondary prevention tools include mentoring, consultancy, projects to ensure community participation, and the creation of a narrative against extremist narratives. Because secondary prevention efforts are efforts that require voluntary participation, developing participant consent is a challenging process. Tertiary prevention efforts aim to purify people who have already been radicalized by radical and extremist ideas. Central governments, law enforcement and intelligence agencies, and members of the judicial system are at the centre of tertiary prevention efforts, as the individuals in question may be in prison or have completed criminal proceedings for committing acts of violence. Tertiary prevention efforts include removing already radicalized people from groups that engage in violent activities and getting rid of extreme ideas and actions through de-radicalization programs.

As can be understood from the London example, local governments have an important role in combating radicalization. The City of London, which organizes social programs related to the pre-radicalization area, aims to increase society's resistance to radicalization, ensure social harmony and prevent individuals/groups from engaging in violent acts

through the programs it implements, thus fulfilling the requirements of primary prevention.

The City of London supports disadvantaged individuals and groups in society by leading projects for individuals and communities exposed to extremist ideologies, thus developing targeted intervention options for radical ideas that are likely to develop in individuals at risk. For example, the Anti-Tribalism Movement aims to help at-risk individuals by providing financial support to communities such as the Faith Forum for London and the Small Steps Community. Through these practices, moves towards secondary prevention are carried out.

As a result, it can be stated that local governments should act directly and executively at the primary prevention level, undertake a complementary task at the secondary prevention level, and serve as an auxiliary element, if necessary, at the tertiary prevention level.

Kaynakça/References

- Ali, R. (2015). De-radicalization and integration the United Kingdom's channel programme. *Program on Extremism, Araştırma Raporu*.
- Arslan, E. (2018). İngiltere'de yerelleşme politikaları ve yerel yönetimler. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7 (4). 2868-2884.
- Borum, R. (2011). Radicalization into violent extremism I: A review of social science theories. *Journal of Strategic Security*. 4(4),7-36. <https://doi.org/10.5038/1944-0472.4.4.1>.
- Connor, J., ve Flynn, C. (2016). Countering violent extremism applying the public health model. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://georgetownsecuritystudies-review.org/wp-content/uploads/2016/10/NSCITF-Report-on-Countering-Violent-Extremism.pdf> adresinden erişildi.
- Department for Levelling Up, Housing and Communities and Ministry of Housing, Communities & Local Government. (2016). Local government structure and elections, 20 Aralık 2023 tarihinde <https://www.gov.uk/guidance/local-government-structure-and-elections#structure> adresinden erişildi.
- Department of Education (2022). Guidance making a referral to prevent. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://www.gov.uk/guidance/making-a-referral-to-prevent#how-a-referral-is-assessed> adresinden erişildi.
- Governance, *Metropolitan police service official website* (2023). 17 Aralık 2023 tarihinde <https://www.met.police.uk/police-forces/metropolitan-police/areas/about-us/about-the-met/governance/> adresinden erişildi.

- Greater London Authority (2018). Rough sleeping plan of action. 15 Aralık 2023 tarihinde <https://www.london.gov.uk/programmes-strategies/housing-and-land/homelessness/rough-sleeping-plan-action> adresinden erişildi.
- Greater London Authority (2019). A shared endeavour working in partnership to counter violent extremism in London the London countering violent extremism programme report 2018-2019. 15 Aralık 2023 tarihinde https://www.london.gov.uk/sites/default/files/a_shared_endeavour_working_in_partnership_to_counter_violent_extremism_in_london.pdf adresinden erişildi.
- Greater London Authority Resmi İnternet Sitesi (2023). What the Mayor is doing to tackle rough sleeping. 15 Aralık 2023 tarihinde <https://www.london.gov.uk/programmes-strategies/housing-and-land/homelessness/what-mayor-doing-tackle-rough-sleeping> adresinden erişildi.
- HM Government (2012). Channel: Vulnerability assessment framework. 16 Aralık 2023 tarihinden <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a7a36bee5274a34770e50fe/vul-assessment.pdf> adresinden erişildi.
- HM Government (2018). CONTEST The United Kingdom's strategy for countering terrorism (CONTEST 2018). 15 Aralık 2023 tarihinde <https://www.gov.uk/government/publications/counter-terrorism-strategy-contest-2018> adresinden erişildi.
- HM Government (2020). Channel duty guidance: Protecting people vulnerable to being drawn into terrorism. 15 Aralık 2023 tarihinde https://assets.publishing.service.gov.uk/media/651e71d9e4e658001459d997/14.320_HO_Channel_Duty_Guidance_v3_Final_Web.pdf adresinden erişildi.
- Home Office (2019). Counter-terrorism and border security act 2019 prevent and channel panel measures fact sheet. 16 Aralık 2023 tarihinde https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5f463b5dd3bf7f699b486d08/2019-02-12_Channel_Panel_Fact_Sheet_RA.pdf adresinden erişildi.
- Home Office (2023). Individuals referred to and supported through the Prevent Programme, April 2021 to March 2022. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://www.gov.uk/government/statistics/individuals-referred-to-and-supported-through-the-prevent-programme-april-2021-to-march-2022> Adresinden erişildi.
- İnaç, H., ve Ünan, F. (2006). İngiltere'de yerel yönetimler. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (16), 125-140.
- Kruglanski, A., Bélanger, J., Gunaratna, R. (2019). *The three pillars of radicalization: Needs, narratives, and networks*. New York, NY: Oxford University Press.
- Local Government Group (2010). Local government structure overview. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://www.local.gov.uk/sites/default/files/documents/local-government-structur-634.pdf> adresinden erişildi.

- Local Government Group (2012). A quick guide to local government for health commissioners and providers. 20 Aralık 2023 tarihinde www.local.gov.uk/sites/default/files/documents/quick-guide-local-governm-6c7.pdf adresinden erişildi.
- London Assembly (2015). Preventing extremism in London. 20 Aralık 2023 tarihinde https://www.london.gov.uk/sites/default/files/preventing_extremism_in_london_report.pdf adresinden erişildi.
- Londra Belediyesi Resmi İnternet Sitesi (2023). Mayor unveils new plans for countering violent extremism in London. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://www.london.gov.uk/press-releases/mayoral/major-new-programme> adresinden erişildi.
- Malik, N., Wilson, T., Orton, K., Rushchenko, J. (2017). 'Understanding CONTEST: The Foundation and The Future'. *The Henry Jackson Society*. 13 Aralık 2023 tarihinde <http://henryjacksonsociety.org/wp-content/uploads/2017/07/FINAL-CONTEST.pdf> adresinden erişildi.
- MOPAC (2022). Building a safer London police and crime plan for London 2022-25. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://www.london.gov.uk/publications/building-safer-london> adresinden erişildi.
- Poinsot, E. (2023). Mapping of primary prevention approaches in Southern EU member states. RAN Practitioners, 10 Aralık 2023 tarihinde https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-05/mapping_primary_prevention_approaches_in_southern_eu_member_states_052023_en.pdf adresinden erişildi.
- Radicalisation fear over cucumber drawing by boy, 4. BBC. 30 Aralık 2023 tarihinde <https://www.bbc.com/news/uk-england-beds-bucks-herts-35783659> adresinden erişildi.
- RAN Practitioners (2021). The changing landscape of polarisation, radicalisation and extremism. 10 Aralık 2023 tarihinde https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-01/ran_local_changing_landscape_25-26_112021_en.pdf adresinden erişildi.
- RAN Practitioners (2022). How to deal with the local impact of online (extremist) activities. 10 Aralık 2023 tarihinde https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-08/ran_local_deal_impact_of_online_extremist_activities_16-17062022_en.pdf adresinden erişildi.
- RAN Practitioners (2023a). The future and position of local P/CVE strategies and approaches. 10 Aralık 2023 tarihinde https://home-affairs.ec.europa.eu/whats-new/publications/ran-local-working-group-meeting-future-and-position-local-pcve-strategies-and-approaches-budapest-08_en adresinden erişildi.
- RAN Practitioners (2023b). How to prevent and mitigate anti-government extremism at the local level? Restoring normality, rebuilding trust and networks

- at the local level. 10 Aralık 2023 tarihinde https://home-affairs.ec.europa.eu/whats-new/publications/ran-local-online-meeting-how-prevent-and-mitigate-anti-government-extremism-local-level-restoring_en adresinden erişildi.
- RAN Practitioners (2023c), How can arts, civic pride and culture contribute to boosting local resilience and democracy against extremism, hate crimes and other threats to democracy? 10 Aralık 2023 tarihinde https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-11/ran_local_arts_civic_pride_culture_boosting_local_resilience_democracy_against_extremism_28-29092023_en.pdf adresinden erişildi.
- Rapoport, D. (2004). The four waves of modern terrorism. Ed. Cronin, A. & Ludes, J. *Attacking Terrorism*, Washington D.C.: Georgetown University Press, 46-73.
- Sandford, M. (2022). Local government in England: Structures. London: House of commons Library. 12 Aralık 2023 tarihinde <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/SN07104/SN07104>. adresinden erişildi.
- Sanford, M. (2021). Parishes and town council: Recent issues. London: House of common library. 12 Aralık 2023 tarihinde <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/SN04827/SN04827.pdf> adresinden erişildi.
- Shawcross, W. (2023). Independent review of prevent. *House of Commons*.
- Stowers, S. (2023). Local government in England, Scotland and Wales. *UK in A Changing Europe Resmi İnternet Sitesi*, 11 Aralık 2023 tarihinde <https://ukan-deu.ac.uk/explainers/local-government-in-england-scotland-and-wales/#:~:text=There%20are%20two%20different%20structures,larger%20and%20a%20smaller%20council> adresinden erişildi.
- Strong Cities Network (2023). A guide for cities for preventing hate, extremism & polarisation. 15 Aralık 2023 tarihinde <https://strongcitiesnetwork.org/resource/a-guide-for-cities/> adresinden erişildi.
- Talk London Official Website (2023a). Countering violent extremism, 17 Aralık 2023 tarihinde <https://www.london.gov.uk/talk-london/police-fire-safety/countering-violent-extremism> adresinden erişildi.
- Talk London Official Website (2023b). Talk London your city, your say. 17 Aralık 2023 tarihinde <https://www.london.gov.uk/talk-london/> adresinden erişildi.
- The House of Commons Home Affairs Committee (2009). Project CONTEST: The government's counterterrorism strategy. 10 Aralık 2023 tarihinde <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a7cbb48e5274a38e5756683/7703.pdf> adresinden erişildi.
- The Secretary of State for the Home Department (2023). Counter-terrorism strategy (CONTEST 2023). 15 Aralık 2023 tarihinde <https://www.gov.uk/government/publications/counter-terrorism-strategy-contest-2023> adresinden erişildi.

- Thornton, A. ve Bouhana, N. (2019). Preventing radicalization in the UK: Expanding the knowledge-base on the channel programme. *Journal of Policy and Practice*. 13(3), 331–344.<https://doi.org/10.1093/police/pax036>.
- Wiene, S., ve Eisenman, D. (2016). How public health can improve initiatives to counter violent extremism. 15 Aralık 2023 tarihinde <https://www.start.umd.edu/news/how-public-health-can-improve-initiatives-counter-violent-extremism> adresinden erişildi.

Kaan Kılıç

Işık Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nden 2015 yılında mezun olmuştur. Yüksek lisans derecesini Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İstihbarat Bölümünden 2018 yılında almıştır. Milli Savunma Üniversitesi Atatürk Stratejik Araştırmalar ve Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Strateji ve Güvenlik Araştırmaları Anabilim Dalında yazmış olduğu "Radikalleşme ile Mücadelede İstihbaratın Rolü ve Kapsayıcı Güvenlik" teziyle doktora derecesini almıştır. Radikalleşme, terörizm ve istihbarat alanında çalışmalarına devam etmektedir. Milli Savunma Üniversitesi İstihbarat Çalışmaları Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak görev yapmaktadır.

He graduated from Işık University, Department of Political Science in 2015. He received his master's degree from Marmara University, Institute of Social Sciences, Department of Intelligence in 2018. He received his doctorate with his thesis "The Role of Intelligence and Inclusive Security in Combating Radicalization" at the National Defense University Atatürk Strategic Research and Graduate Education Institute, Department of Strategy and Security Research. He continues his work in the field of radicalization, terrorism and intelligence. He works as a research assistant at the Department of Intelligence Studies at the National Defense University.

E-posta: kaan.kilic@msu.edu.tr